

Migelis de Servantesas

DON KICHOTAS

iš ispanų kalbos vertė Valdas Petrauskas

VIII PERSKYRIMAS

APIE ŠAUNIĄ PERGALE, NARSINGOJO DON KICHOTO PASIEKTĄ BAISINGOSE IR NEREGĖTOSE GRUMTYNĖSE SU VĖJO MALŪNAIS, TAIPGI APIE KITUS ŠVIESAUS ATMINIMO NUTIKIMUS

Taip bešnekėdami, vidury lygumos jie pastebėjo lyg trisdešimt, lyg keturiasdešimt vėjo malūnų, ir Don Kichotas, vos tik juos išvydęs, tarė ginklanešiui:

– Likimas rikiuoja mūsų reikalus geriau, nei mes patys galėjome to tikėtis: antai, mielasai bičiuli Sančai Pansa, matai trisdešimt, o gal ir truputį daugiau uvėrių milžinų – eisiu su jais kirstynių ir visiems gyvastį atimsiu, o grobis, mūšyje laimėtas, taps pagrindu mūsų būsimiems turtams... Tai teisingas karas: mes didžiai pasitarnausime Dievui nušluodami nuo žemės paviršiaus pikto sėklą.

– Kurgi jūs matot milžinus? – paklausė Sančas Pansa.

– Antai, – atsakė Don Kichotas, – matai, kokios ilgos jų rankos, kai kurių bus bene dviejų lygų ilgumo!

– Atleiskit, jūsų malonybe, – tarė Sančas, – betgi ten anaipol ne milžinai, kaip jums dingojas, o vėjo malūnai, o tai, ką jūs vadinat rankomis, – sparnai: vėjo pučiami, jie suka gernas.

– Iškart matyti, jog nuotykių ieškoti tau pirmiena, – atrėžė Don Kichotas. – Tai milžinai, ir jeigu tau baisu, pajokėk į šalį ir sukalbėk poterius, o aš tuo tarpu stosių į nuožmią ir nelygią kovą...

Sulig tais žodžiais, nepaisydamas ginklanešio Sančo, šaukiančio visu balsu, jog ne milžinus jis puola, o tikrų tikriausius vėjo malūnus, pentiniais surėmė pašones savo žirgui Rosinantui. Jis buvo taip tvirtai įsiteigęs, jog tai milžinai, kad nei girdėjo ginklanešio Sančo riksmų, nei matė, kas

priešais jį stovi, nors buvo visai arti malūnų, tik griausmingu balsu grūmojo:

– Nebėkite, bailūs ir niekingi padarai! Juk puola jus vienas vienintelis riteris...

Tuo metu dvelktelėjo vėjelis, ir dideliausi sparnai pajudėjo. Tai išvydęs, Don Kichotas sušuko:

– Mosuokite, mosuokite! Jei turėtute daugiau rankų už patį milžiną Briarėją, ir tuomet neišvengtute atpildo...

Sulig tais žodžiais jis atsidavė visa širdimi savosios damos Dulsinėjos globai ir, meldamas ją paramos tokią sunkią valandą, gerai prisidengė skydu, atkišo ietį, paleido Rosinantą šuoliais, bloškėsi artimiausio malūno link ir smeigė ietimi į sparną, tačiau tuo metu vėjo šuoras su tokiu įsiūčiu sukėlė sparną, jog ietis sulakstė į šipulius, o žirgas ir raitelis, nusviesti į šalį, kaip reikiant aplamdyti nusirito žeme.

Sančas Pansa puolė padėti savo ponui, kiek asilas įkerta, ir prišokęs pamatė, jog šis nevalioja nė krustelėti... Taip stipriai plojosi jis sykiu su Rosinantu.

– Dievulėliau! – sušuko Sančas. – Jaugi nesakiau jūsų malonybei, kad žiūrėtumėt, ką darot, kad čia vėjo malūnai, ir tiek? Niekas nebūtų jų sumaišęs, nebent tik tas, kam vėjai švilpia galvoj.

– Patylėki, mielasai bičiuli Sančai, – atsiliepė Don Kichotas. – Nieko nėra permainingesnio už karo laimę, juo labiau kad, man regis – ir tai greičiausiai teisybė, – išmintingasai Frestonas, kuris pagrobė mano knygas drauge su kambariu, milžinus bus pavertęs malūnais, idant paveržtų iš manęs pergalės laurus: taip didžiai jis manęs nekenčia! Bet anksčiau ar vėliau jo piktuosius kerus išsklaidys mano kalavijo galybė.

– Kaip Dievas duos, – atsakė Sančas Pansa.

Jis padėjo Don Kichotui pasikelti ir vėl užsodino riterį ant Rosinanto, taipgi vos kojas bepavelkančio. Aptardami patirtą nuotyki, juodu nujojo toliau Lapisės tarpeklio link, nes ten, pasak Don Kichoto, tokioje judrioje vietoje, tikrai nestigsia gausybės visokiausių nuotykių; tik mūsų riteris labai krintosi ietį praradęs ir, išliedamas širdgėlą ginklanešiui, taip kalbėjo:

– Menu, esu skaitęs, jog vienas ispanas riteris, vardu pavarde Djegas Peresas de Vargas, kirstynėse susitrupinęs kalaviją, išsilaužė iš ažuolo lyg

drūtą šaką, lyg visą kamblį ir tą dieną maurams pridarė tiek eibių, tiek jų išgalabijo, kad buvo pramintas Galabija, ir nuo to laiko ir jis, ir jo palikuonys turi dvigubą pavardę: Vargas Galabija. Visa tai pasakoju tau todėl, kad ir pats ketinu iš pirmo pasitaikiusio ažuolo – nesvarbu, paprasto ar akmeninio – išsilaužti šaką, tokią pat drūtą ir smagią, kokia tikriausiai švaistėsi Vargas, ir su ta šaka rankose atlikti tokius žygdarbius, jog dėkosi likimui, suteikusiam tau garbę savo akimis regėti ir stebėti veikalus, kurie vėlesnėms kartoms, ko gero, atrodys neįtikėtini.

– Viskas Dievo valioj, – atsakė Sančas. – Tikiu, jog taip ir bus, kaip jūsų malonybė šnekat. Tik mažumą atsitieskit, nes, man regis, per daug jau kreivai sėdit, – ko gero, stipriai prisitrenkėt, kai nupuolėt žemėn.

– Tavo teisybė, – atsakė Don Kichotas, – ir jei nevaitoju iš skausmo, tai tik todėl, jog klajojantiems riteriams nevalia vaitoti sužeistiesiems, nors jiems ir viduriai lauk virstų.

– Jei tokia byla, neturiu ko nė sakyti, – atsiliepė Sančas, – bet Dievas mato, kaip aš nusidžiaugčiau, jeigu jūsų malonybė sudejuotumėt, kai jums ką nors suskaustų. Na, o aš subliaučiau nuo menkausio skausmo, žinia, jeigu tik klajojančių riterių ginklanešiams valia dejuoti.

Don Kichotas nesusitvardė nepasijuokęs iš savo ginklanešio naivumo ir pareiškė, jog tasai galys dejuoti, kada ir kiek tik nori, ir netyčia, ir iš geros valios, nes ligi šiolei nebuvo skaitęs, kad tokie dalykai riterijos nuostatų draudžiami.

Tuomet Sančas priminė Don Kichotui, jog metas valgyti. Tasai atsakė, jog tuo tarpu nesijaučiaš alkanas, bet Sančas galys valgyti, kada tik panorėsiąs.

Ponui leidus, Sančas kaip galima patogiau įsitaisė ant asilo ir, išsiėmęs iš doklo prisitiektas atsargas, įniko šveisti pamažėl jodamas paskui Don Kichotą ir tolydžio patraukdamas gurkšnį iš vynmaišio su tokiu pasigardžiavimu, jog pavydas būtų pašokęs net labiausiai išlepintam Malagos smuklininkui, nes tame krašte, kaip žinoma, vyno į valias. Ir taip jam begirkšnojant, iš galvos išgaravo visi pono pažadai, o nuotykių, kad ir pačių pavojingiausių, ieškojimas atrodė jau nebe sunki priedermė, bet stačiai malonus poilsis.

Pagaliau, kai nusileido naktis, mūsų keliauninkai apsistojo giraitėje, ir Don Kichotas išsilaužė sausą žalgą, užmovė geležinį antgalį, nuimtą nuo sulaužytosios, ir pasidarė pakenčiamą ietį.

Visą tą naktį Don Kichotas akių nesudėjo – godojo apie savąją širdies damą Dulsinėją visa kuo mėgdžiodamas riterius, kurie, kaip buvo skaitęs knygose, ištisas naktis praleisdavo be miego giriose ir tyruose minėdami savąsias damas.

Visai kitaip praleido ją Sančas Pansa: pilvas jo buvo pilnutėlis, žinia, ne cikorių nuoviro, tad miegojo jis kaip suvystytas ligi pat ryto ir, jei nebūtų jo prižadinęs Don Kichotas, dar neveikiai būtų pasibudęs, nors saulės spinduliai plieskė tiesiai į akis, o gausybė paukštelių linksmu čiulbėjimu sveikino naują dieną. Vos atsikėlęs, siektelėjo vynmaišio, o kai tik pastebėjo, kad šis gerokai sumenko nuo vakarykštės dienos, skaudžiai nusmelkė širdį pagalvojus, jog, tuo keliu keliaujant, ne taip jau spėriai pasiseks senkančias atsargas papildyti.

Don Kichotas atsisakė pusryčių, nes, kaip minėjome, buvo sotus saldžiais prisiminimais.